

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/179/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614214052
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6614214052.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky F. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. A. XXX/XX, XXX XX Z., právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Zvarom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom SNP 1/A, 991 01 Veľký Krtíš, proti odporcom 1/ E. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. L. X. XXXX/XX, XXX XX Z., 2/ H. G. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. V.V. H. XXXX/X, XXX XX Z., v konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov, na základe odvolania odporcov 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 8C/130/2014-77 zo dňa 10. 12. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Odvolanie odporkyne 2/ proti výroku rozsudku, ktorým okresný súd určil, že Dohoda o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi navrhovateľkou a odporcom 1/ spísanej dňa 13. 12. 2000 na Notárskom úrade vo Fiľakove je neplatná (prvý výrok), **o d m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Lučenec (ďalej aj „okresný súd“, resp. „prvostupňový súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 10. 12. 2014 určil, že: a) Dohoda o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi navrhovateľkou a odporcom 1/, ktorá bola spísaná dňa 13. 12. 2000 na Notárskom úrade vo Fiľakove je neplatná (prvý výrok), b) Darovacia zmluva zo dňa 28. 09. 2011, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 17. 10. 2011 pod číslom V XXXX/XX a predmetom ktorej boli pozemky v kat. úz. Z. registra C KN zapísané v LV XXXX ako: parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m², rozostavaná stavba a nedokončená stavba rodinného domu bez prideleného súpisného čísla postaveného na pozemku parc. č. XXXX/XX, je neplatná (druhý výrok), c) Kúpna zmluva zo dňa 27. 09. 2011, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 17. 10. 2011 pod V XXXX/XX, predmetom ktorej boli pozemky v kat. úz. Z. registra C KN zapísané v LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria vo výmere XX m² v 1/2 z celku a zapísaného v LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX stavba poschodová garáž D. súpisné číslo XXXX v celosti, je neplatná (tretí výrok), d) Kúpna zmluva zo dňa 03. 10. 2011, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 21. 10. 2011 pod V XXXX/XX a predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v kat. úz. Z. zapísané v LV č. XXXX ako X-izbový byt č. XX s podlahovou plochou XXX,X m², číslo vchodu XX, X. p. o veľkosti podielu 1/1 v bytovom dome súpisné číslo XXX K. A./XX Z. na parc. registra C KN XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu XXX/XXXX, je neplatná (štvrtý výrok). Odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Lučenec súdny poplatok v sume 398,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (piaty výrok) a nahradiť trovy konania v sume 564,65 Eur na účet vedený v R. R. a. s., číslo XXXXXXXX/XXXX k rukám JUDr. Vladimíra Zvaru, advokáta, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (šiesty výrok).

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že manželstvo navrhovateľky a odporcu bolo rozvedené rozsudkom sp. zn. 5P/5/2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 11. 2011. Podľa názoru okresného súdu navrhovateľka v konaní preukázala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Dohody o

výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „Dohoda o výhrade vzniku BSM“), pretože bez tohto určenia by bolo ohrozené jej právo a súčasne by sa jej právne postavenie stalo neistým. Okresný súd Dohodu o výhrade vzniku BSM vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon, pretože neobsahovala obligatórne náležitosti v zmysle § 47 písm. g) Notárskeho poriadku (údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená) a následne určil, že i ďalšie právne úkony uzavreté medzi odporcami 1/ a 2/, sú neplatné, pretože BSM navrhovateľky a odporcu 1/ vzniklo už uzavretím ich manželstva a zaniklo dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, pričom - darovacie zmluvy a kúpnu zmluvu boli uzavreté odporcom 1/ za trvania BSM bez súhlasu navrhovateľky. Navrhovateľka sa teda dovolala relatívnej neplatnosti týchto právnych úkonov podľa § 40a Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) v lehote podľa § 101 OZ voči obom odporcom 1/, 2/.

Okresný súd uviedol, že predmetom darovacej zmluvy zo dňa 28.09.2011 nebola nehnuteľnosť zapísaná v LV č. XXXX pozemky registra C KN parc. č. XXX/X zastavané plochy a nádvoría vo výmere XX m², preto nebola predmetom konania.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa zásady úspechu uvedenej v ustanovení § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“).

Proti rozsudku okresného súdu odporca 1/ podal v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a návrh navrhovateľky zamietol v celom rozsahu. Podľa jeho navrhovateľka nepreukázala existenciu naliehavého právneho záujmu. Určením neplatnosti zmlúv sa spor totiž medzi účastníkmi konania nevyriešil, len sa posunul do inej roviny. Existenciu alebo neexistenciu právneho vzťahu alebo práva je určovacím výrokom prípustné deklarovať vždy len vo vzťahu k prítomnosti. Podľa jeho názoru notárska zápisnica obsahuje všetky predpísané obsahové náležitosti notárskej zápisnice. Pre dodržanie formy notárskej zápisnice nie je rozhodujúce, akým spôsobom bola okolnosť v notárskej zápisnici vyjadrená. Podstatné je, aby formulácia bola vždy dostatočne určitá a zrozumiteľná. Uvedený záver prijala aj rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/98/2008). Ďalej vzniesol námietku premlčania ohľadne práva uplatniť relatívnu neplatnosť darovacej zmluvy zo dňa 28. 09. 2001 uzavretej medzi ním a odporkyňou 2/, kúpnej zmluvy zo dňa 27. 09. 2011 a kúpnej zmluvy zo dňa 03. 10. 2011, pretože návrh bol podaný dňa 28. 08. 2014, avšak jemu i odporkyňi 2/ bol doručený až po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Namietal, že výrok rozsudku ohľadne Dohody o výhrade vzniku BSM nespĺňa požiadavky zrozumiteľnosti, určitosti a vykonateľnosti, ktoré na výroky súdnych rozhodnutí kladie zákon a ustálená judikatúra súdov.

Proti rozsudku okresného súdu odporkyňa 2/ podala v zákonnej lehote odvolanie, z identických dôvodov ako odporca 1/, t. j. že navrhovateľka nepreukázala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Dohody o výhrade vzniku BSM. I podľa jej názoru existenciu, eventuálne neexistenciu právneho vzťahu alebo práva je možné určovacím výrokom deklarovať vždy len vo vzťahu k prítomnosti. Uviedla, že notárska zápisnica obsahovala všetky zákonné náležitosti. Zároveň vzniesla námietku premlčania ohľadne určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 28. 09. 2011, kúpnej zmluvy zo dňa 27. 09. 2011, kúpnej zmluvy zo dňa 03. 10. 2011.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcov 1/, 2/ žiadala rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania. Podľa jej názoru v posudzovanej veci existuje a je daný naliehavý právny záujem. Vo všeobecnosti platí, že platnosť či neplatnosť právnych úkonov možno posudzovať jedine a výlučne pred súdom formou určovacej žaloby. Predmetom konania bolo určenie neplatnosti právnych úkonov, ktoré zakladajú relatívnu neplatnosť, pretože boli vykonané v rozpore so zásadami platnými pre nakladanie s majetkom patriaceho do BSM. Okresný súd v rámci riešenia predbežnej otázky jednoznačne zaujal stanovisko, že Dohoda o výhrade vzniku BSM nebola uzavretá v súlade s ustanovením § 143a OZ. Podľa jej názoru bola zachovaná trojročná premlčacia lehota. Zotrvávala na tom, že notárska zápisnica obsahuje nedostatky. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací podľa ustanovenia § 10 ods.1 O. s. p., vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. a napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.). Zároveň odvolací súd odvolanie odporkyne 2/ proti prvému výroku rozsudku odmietol (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

I keď odvolací súd je podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, podľa ustanovenia § 212 ods. 3 O. s. p. musí prihliadať i na vady konania pred súdom prvého stupňa, ak

tieto vady sú tak závažného charakteru, že vo svojej podstate majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Z ustanovenia § 156 ods. 4 O. s. p. vyplýva, že „len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný“. Citované ustanovenie upravuje tzv. „vnútornú viazanosť“ súdu výrokom vyhláseného rozsudku, ktorú je potrebné odlišovať od tzv. „vonkajšej viazanosti“, ktorá pôsobí proti tretím osobám a ktorá voči týmto tretím osobám nastáva až momentom, kedy rozsudok nadobudne právoplatnosť. Uvedená viazanosť súdu vyhláseným rozsudkom znamená to, že súd sa v písomnom vyhotovení rozsudku nesmie v žiadnom smere odchýliť od výroku, ktorý vyslovil pri vyhlásení rozsudku. Výnimkou z tejto zásady je len ustanovenie § 164 O. s. p., ktoré za určitých podmienok umožňuje vykonať (a to aj bez návrhu) opravu rozsudku. Vzhľadom na to, že ide o výnimku zo všeobecnej zásady viazanosti súdu vyhláseným rozsudkom vyplývajúcej z § 156 ods. 4 O. s. p., nemožno toto ustanovenie vykladať extenzívne a je nutné pripustiť jeho použitie len v prípadoch v ňom uvedených. Opraviť rozsudok podľa ustanovenia § 164 O. s. p. je preto možné len v prípadoch, keď ide o chyby v písaní a počítaní a ďalej o také chyby, ktoré sú ako zrejmé nesprávnosti podobného pôvodu ako chyby v písaní a počítaní, t.j., ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním v duševnej či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku, a ktoré sú každému zrejmé. Zrejmosť takejto nesprávnosti vysvitá najmä z porovnania výroku rozsudku s jeho odôvodnením, prípadne aj z iných súvislostí, čo však nie je prípad, ktorý nastal v prejednávanej veci.

Zo zápisnice o pojednávaní na okresnom súde zo dňa 10. 12. 2014 (č. l. 64 až 67) totiž jasne vyplýva, že okresný súd, resp. zákonná sudkyňa prejednávajúca vec vyhlásila rozsudok v znení :

„súd určuje, že dohoda o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi navrhovateľkou a odporcom 1/, ktorá bola spísaná dňa 13. 12. 2000 na Notárskom úrade vo Filakove je neplatná.

Darovacia zmluva zo dňa 28. 09. 2011, ktorá bola zavkladovaná rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 17. 10. 2011 pod číslom V XXXX/XX a predmetom ktorej boli pozemky registra CKN zapísané na liste vlastníctva XXXX ako pozemky registra „CKN“: parc. č. XXX/X zast. plochy a nádvorcia vo výmere XX m², parc. č. XXXX/XX zast. plochy a nádvorcia vo výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX zast. plochy a nádvorcia vo výmere XXX m² rozostavaná stavba rodinného domu bez prideleného súpisného čísla postavenom na pozemku parc. č. XXXX/XX je neplatná.

Kúpna zmluva zo dňa 27. 09. 2011, ktorá bola zavkladovaná rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 17. 10. 2011 pod V XXXX/XX . je neplatná a predmetom ktorej boli pozemky registra CKN zapísané na LV č. XXXX a XXXX ako: parc. č. XXXX/XX zast. plochy a nádvorcia vo výmere XX m² v 1/2 celku zapísaného na LV č. XXXX k. ú. Z., stavba poschodová garáž súp. číslo XXXX na parcele č. XXXX/XX v celosti, na LV č. XXXX k. ú. Z. V XXXX/XX je neplatná.

Kúpna zmluva zo dňa 03. 10. 2011, ktorá bola zavkladovaná rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 21. 10. 2011 pod V XXXX/XX a predmetom ktorej boli nehnuteľnosti a pozemky registra CKN zapísané na LV č. XXXX ako: X-izbový byt č. XX s podlahovou plochou XXX,X m², číslo vchodu XX, X. p. o veľkosti podielu 1/1 v bytovom dome súp. číslo XXX K. A./XX Z. na parc. č. SKN XXXX/X spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele XXX/XXXX je neplatná.

Odporcovia 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet Okresného súdu Lučenec súdny poplatok v sume 398 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania vo výške uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku navrhovateľke.“

V písomnom vyhotovení rozsudku okresného súdu č. k. 8C/130/2014-77 zo dňa 10. 12. 2010 je však uvedený výrok v znení:

„súd určuje, že:

Dohoda o výhrade vzniku bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi navrhovateľkou a odporcom 1/, ktorá bola spísaná dňa 13.12.2000 na Notárskom úrade vo Filakove je neplatná.

Darovacia zmluva zo dňa 28. 09. 2011, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 17. 10. 2011 pod číslom V XXXX/XX a predmetom ktorej boli pozemky v kat. úz. Z. registra C KN zapísané v LV XXXX ako: parc. č. XXXX/XX Zastavané plochy a nádvorcia vo výmere XXX m², parc. č. XXXX/XX Zastavané plochy a nádvorcia vo výmere XXX m², rozostavaná stavba a nedokončená stavba rodinného domu bez prideleného súpisného čísla postaveného na pozemku parc. č. XXXX/XX je neplatná.

Kúpna zmluva zo dňa 27. 09. 2011, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 17.10.2011 pod V XXXX/XX predmetom ktorej boli pozemky v kat. úz. Z. registra C KN zapísané v LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX Zastavané plochy a nádvoría vo výmere XX m² v 1/2 z celku a zapísaného v LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/XX stavba Poschodová garáž G. súpisné číslo XXXX v celosti je neplatná.

Kúpna zmluva zo dňa 03. 10. 2011, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Z. zo dňa 21. 10. 2011 pod V XXXX/XX a predmetom ktorej boli nehnuteľnosti v kat. úz. Z. zapísané v LV č. XXXX ako X-izbový byt č. XX s podlahovou plochou XXX,X m², číslo vchodu XX, X. p. o veľkosti podielu 1/1 v bytovom dome súpisné číslo XXX K. A./XX Z. na parc. registra C KN XXXX/X, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu XXX/XXXX je neplatná.

Odporcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Lučenec súdny poplatok v sume 398 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trovy konania v sume 564,65 Eur na účet vedený v R. R. a.s., číslo XXXXXXXX/XXXX k rukám JUDr. Vladimíra Zvaru, advokáta, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“

Z uvedeného vyplýva, že v písomnom vyhotovení rozsudku sú uvedené obsahovo i formulačne odlišné výroky, než ktoré boli súdom vyhlásené na pojednávaní dňa 10. 12. 2014. Okresný súd teda závažným spôsobom porušil zásadu viazanosti súdu vyhláseným rozsudkom vyplývajúcu z ustanovenia § 156 ods. 4 O. s. p., čím spôsobil vadu, na ktorú musel odvolací súd prihladať. Preto odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako predmetný rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, pretože uvedeným postupom, ktorý je v rozpore s procesným právom došlo zo strany okresného súdu de facto k stavu, ktorý možno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Odvolací súd zdôrazňuje, že predmet konania vymedzuje navrhovateľ v žalobnom petite, avšak za to, aby výrok rozhodnutia bol určitý, zrozumiteľný zodpovedá súd. V prípade, ak ide o notársku zápisnicu, je potrebné ju identifikovať i spisovou značkou a označením notára, ktorý ju spísal. Ak sú predmetom konania nehnuteľnosti, musia byť špecifikované v súlade so zák. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľnosti a o zápise vlastníckych práv a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších právnych predpisov.

V prípade, ak sa navrhovateľ v petite domáha určenia neplatnosti právneho úkonu, ktorého ním označený predmet nebol predmetom právneho úkonu, súd musí ex offio v enunciate rozsudku zamietnuť návrh v uvedenej časti. Nepostačuje, aby súd v odôvodnení rozsudku konštatoval: „Súd poukazuje na to, že predmetom darovacej zmluvy zo dňa 28. 09. 2011 nebola nehnuteľnosť zapísaná v LV č. XXXX pozemky registra C KN parc. č. Zastavané plochy a nádvoría vo výmere XX m², ktorá tak nebola predmetom konania.“ (viď. strana 8, posledná veta druhého odseku rozsudku). Zároveň odvolací súd konštatuje, že výrok vyhláseného rozsudku a výrok i odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku okresného súdu si ohľadne predmetnej nehnuteľnosti navzájom odporujú.

Úlohou okresného súdu bude v ďalšom konaní pri vyhlásení rozsudku a pri písomnom vyhotovení rozsudku postupovať vo vyššie odvolacím súdom uvedených intenciách.

Odvolací súd odmietol odvolanie odporkyne 2/ proti výroku rozsudku, ktorým súd určil, že Dohoda o výhrade vzniku BSM je neplatná (prvý výrok).

Odvolací súd konštatuje, že predmetná dohoda bola uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom 1/ (účastníčkou zmluvy nebola odporkyňa 2/). Vychádzajúc z návrhu na začatie konania vyplýva, že odporkyňa 2/ je účastníčkou konania jedine ohľadne určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 28. 09. 2011, kúpnych zmlúv zo dňa 27. 09. 2011 a zo dňa 03. 10. 2011, ktoré uzavrela s odporcom 1/.

Z uvedeného dôvodu odvolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako odvolanie odporkyne 2/ proti prvému výroku rozsudku odmietnuť, pretože bolo podané osobou, ktorá na odvolanie nebola oprávnená (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 224 ods.3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.